

Warszawa, 21 lipca 2022 r.

**PIU 903/2022**

**Szanowny Pan  
Krzysztof Kwiatkowski  
Przewodniczący  
Komisji Ustawodawczej  
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z podjęciem przez Senat RP inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy o zmianie ustawy – kodeks cywilny, ustawy – kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (druk 754, dalej: Projekt) i skierowaniem Projektu do dalszych prac, Polska Izba Ubezpieczeń (dalej: „Izba” lub „PIU”), przedstawia poniżej uwagi oraz zastrzeżenia do Projektu. Izba po dokonaniu analizy projektowanych rozwiązań, wnosi o wyłączenie zakładów ubezpieczeń z zakresu podmiotowego Projektu. Jak wynika z uzasadnienia do Projektu jego celem jest uregulowanie sytuacji konkretnej grupy odbiorców (tj. osób poszkodowanych tzw. aferą GetBack S.A.). Projekt nie uwzględnia złożoności i odmienności poszczególnych podmiotów, których wprowadzane zmiany mają dotyczyć.

Pojęcie czynności podmiotu rynku finansowego podlegającego nadzorowi, o którym mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 660 i 872), którym posługuje się Projekt, może być interpretowane bardzo szeroko, albowiem art. 1 ust. 2 ww. ustawy dotyczy m.in. szeroko rozumianego nadzoru ubezpieczeniowego, sprawowanego zgodnie z przepisami ustawy z 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, ustawy z 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. z 2019 r. poz. 1881 oraz z 2021 r. poz. 2140), ustawy z 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz ustawy z 7 lipca 2005r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich. W ocenie PIU brak jest uzasadnienia do wprowadzenia tak daleko idących zmian w stosunku do wszystkich podmiotów objętych zakresem w/w ustaw. Te szczególne rozwiązania wydają się zwłaszcza nieuzasadnione w stosunku do działalności ubezpieczeniowej, która podlega szczegółowym regulacjom zapewniającym osobom dochodzącym roszczeń z tytułu umowy ubezpieczenia w wielu przypadkach dalej idącą ochronę.

Niezależnie od wątpliwości dotyczących zakresu podmiotowego Projektu, brak w Projekcie definicji „czynności podmiotu rynku finansowego” rodzi poważne wątpliwości, który z przepisów o przedawnieniu zastosować, gdy mamy do czynienia z wykonywaniem czynności ubezpieczeniowych.

Przy zaproponowanej przez projektodawców redakcji przepisu każda czynność zakładu ubezpieczeń, nie tylko czynność ubezpieczeniowa, będzie uznawana za podlegającą wymienionemu przepisowi. Jakkolwiek proponowany przepis ma być umieszczony wśród przepisów kodeksu cywilnego o czynach niedozwolonych, nie usunie to wątpliwości co do jego relacji do przepisu art. 819 § 3 kodeksu cywilnego regulującego termin przedawnienia roszczeń deliktowych.

Posługiwanie się przez projektodawców nieostrym pojęciem „szkód wynikających z czynności podmiotu rynku finansowego” nie pozwala na jednoznaczne rozstrzygnięcie powyższej kwestii, zwłaszcza, że nie wiadomo jakie inne roszczenia wynikające z czynności zakładu ubezpieczeń (niż roszczenia z umowy ubezpieczenia) mogłyby być objęte dyspozycją proponowanego art. 442<sup>1</sup> § 5 kodeksu cywilnego. Z tego względu wprowadzenie proponowanej regulacji bez wyłączenia z jej zakresu zakładów ubezpieczeń może doprowadzić do chaosu prawnego.

Brak jednoznacznej definicji „czynności podmiotu rynku finansowego” skutkuje również istotnymi wątpliwościami co do zakresu stosowania projektowanego art. 13a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (UKSC). Wydaje się, że intencją projektodawców nie jest objęcie dyspozycją tego przepisu, również roszczeń z umowy ubezpieczenia. W ocenie PIU nie można jednak takiej interpretacji wykluczyć. Niewątpliwie taka zmiana może powodować eskalację procesów sądowych i wysokości roszczeń procesowych. Jest to szczególnie istotne wobec braku uregulowania działalności tzw. kancelarii odszkodowawczych. Wątpliwości prawne w zakresie projektowanej zmiany w UKSC wynikają także z powstania sytuacji nierównego traktowania w zakresie prawa do sądu. Brak jest uzasadnienia dlaczego właśnie klienci podmiotów wskazanych w Projekcie mieliby mieć łatwiejszy dostęp do sądów poprzez bardzo niskie opłaty sądowe.

Także wprowadzanie zmian w zakresie właściwości miejscowej wydaje się nie mieć uzasadnienia w stosunku do roszczeń dochodzonych od zakładów ubezpieczeń – zasady te zostały szczegółowo uregulowane w przepisach dotyczących działalności ubezpieczeniowej, tj.:

- art. 20 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 621 z późn. zm.):

*„1. Powództwo o roszczenie wynikające z umów ubezpieczeń obowiązkowych lub obejmujące roszczenia z tytułu tych ubezpieczeń można wytoczyć bądź według przepisów o właściwości ogólnej, bądź przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby poszkodowanego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, z zastrzeżeniem art. 34a.*

*2. W postępowaniu sądowym o naprawienie szkody objętej ubezpieczeniem obowiązkowym odpowiedzialności cywilnej jest niezbędne przypozwanie zakładu ubezpieczeń. Zasadę tę stosuje się do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego i Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych”.*

- art. 34a § 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 621 z późn. zm.):

*„1. Powództwo o odszkodowanie z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych wytacza się wyłącznie przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania albo siedziby poszkodowanego zdarzeniem powodującym szkodę albo przed sąd właściwy dla miejsca zaistnienia tego zdarzenia. W braku wskazanych wyżej podstaw właściwości miejscowej powództwo można wytoczyć przed sąd właściwy według przepisów o właściwości ogólnej.*

*2. Przelew wierzytelności nie wpływa na właściwość sądu”.*

- art. 10 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1130 z późn. zm.):

*„1. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.*

*2. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia”.*

Wprowadzenie zmian w tym zakresie wymagałoby określenia relacji art. 372 § 1 kodeksu postępowania cywilnego w proponowanym brzmieniu do powołanych powyżej regulacji, nie wnosząc jednocześnie wartości dla osób dochodzących roszczeń ubezpieczeniowych.

Mając na względzie powyższe Izba wnosi o wyłączenie zakładów ubezpieczeń z katalogu podmiotów objętych Projektem. Alternatywnie PIU postuluje o doprecyzowanie definicji „czynności podmiotu rynku finansowego” w taki sposób, by jednoznacznie wskazywała, jakie czynności uprawniają do skorzystania z rozwiązań wprowadzanych w Projekcie, wyłączając jednocześnie te, które ze względu na swoją specyfikę i dotyczące ich rozwiązania prawne nie są objęte zakresem zmian.

Jednocześnie, mając na względzie wagę projektowanych zmian oraz ich możliwy wpływ na działalność ubezpieczeniową, Izba wnosi o włączenie jej do prac legislacyjnych w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku,



Jan Grzegorz Prądyński  
Prezes Zarządu  
Polska Izba Ubezpieczeń